



Levnedsmiddelmyndighedernes beskyttelse af anmelders identitet

Af hensyn til kontrolsystemets og retshåndhævelsens effektivitet havde levnedsmiddelmyndighederne afslået at give en fødevareproducent oplysning om identiteten af en konkurrent, som ved anmeldelse havde givet anledning til et påbud til producenten.

Udtalt, at levnedsmiddelmyndighederne ikke generelt kan sikre anmeldere eller klagere anonymitet, men må foretage en konkret vurdering af de modstående hensyn, jf. forvaltningslovens § 15, stk. 1. Et forhåndstilsagn om anonymitet er ikke i sig selv af betydning for afgørelsen.

Ikke grundlag for at kritisere den konkrete afgørelse, da kendskab til anmelderens identitet ikke kunne antages at være af væsentlig betydning for producentens varetagelse af sine interesser under sagens behandling.

(J. nr. 1987-1360-13).

Aktieselskabet A klagede over levnedsmiddelmyndighedernes afslag på selskabets anmodning om at få oplyst en klagers identitet.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at Levnedsmiddelkontrollen i Hillerød den 18. maj 1987 via Levnedsmiddelkontrollen i Køge modtog en klage over markedsføringen af selskabets produkt X.

Klagen gav anledning til, at levnedsmiddelkontrollen i en afgørelse af 11. juni 1987 meddelte selskabet påbud vedrørende produktet. Forinden havde levnedsmiddelkontrollen drøftet klagen med selskabet på møder den 4. og 9. juni 1987. Endvidere havde levnedsmiddelkontrollen telefonisk orienteret selskabet om klagen den 2. juni 1987.

I et brev af 3. juni 1987 anmodede selskabet levnedsmiddelkontrollen om oplysning om, hvem klagen var indgivet af.

FOB nr. 87.197

I et brev af 17. juni 1987 meddelte levnedsmiddelkontrollen selskabet, at levnedsmiddelkontrollen med henvisning til forvaltningslovens § 15, stk. 1, nr. 4, ikke kunne meddele selskabet de ønskede oplysninger.

Efter en klage fra selskabet stadfæstede Levnedsmiddelstyrelsen i en afgørelse af 19. august 1987 levnedsmiddelkontrollens afgørelse. Levnedsmiddelstyrelsen henviste til, at selskabets interesse i at kunne benytte kendskab til klagerens identitet til varetagelse af sit tarv fandtes at burde vige for afgørende hensyn til såvel klageren som kontrolsystemets og retshåndhævelsens effektivitet, jf. forvaltningslovens § 15, stk. 1, nr. 3.

I en udtalelse af 17. november 1987 i anledning af selskabets klage til mig anførte Levnedsmiddelstyrelsen følgende:

» ...

Levnedsmiddelstyrelsen er bekendt med, at levnedsmiddelkontrollenhederne ofte modtager klager, hvor der i forbindelse med klagen udtrykkes ønske om hemmeligholdelse af klagers identitet. Levnedsmiddelstyrelsen modtager også klager direkte og har erfaring for, at hemmeligholdelsen af klagers identitet kan være en forudsætning for, at klager giver myndighederne de nødvendige oplysninger som grundlag for myndighedernes opfølgning af sagen. Det er Levnedsmiddelstyrelsens indtryk, at henvendelse fra konkurrerende firmaer og erhvervsorganisationer om mulige ulovligheder inden for området har været stigende og dermed har fået stedse større betydning for myndighedernes tilrettelæggelse af såvel en behovsorienteret kontrol som kontrol på mistanke.

Forvaltningslovens § 15, stk. 1, begrænser retten til aktindsigt i de tilfælde, hvor partens interesse i kendskab til sagens dokumenter findes at burde vige for afgørende hensyn til klagers private eller offentlige interesse. Bestemmelsen eksemplificerer i 5 punkter, hvad sådanne interesser kunne være, men bestemmelsen er ikke udtømmende.

Der er efter styrelsens opfattelse både et hensyn til klageren at varetage og en væsentlig kontrolmæssig interesse i at kunne sikre klager anonymitet. Det er således af væsentlig betydning for kontrolsystemets effektivitet, at borgerne, det være sig virksomhedsejere, ansatte eller forbrugere, kan henvende sig til administrationen i tillid til, at et tilsagn om anonymitet overholdes.

Levnedsmiddelstyrelsen finder derfor, at levnedsmiddelkontrollen har været berettiget til at nægte at oplyse klagers identitet, og at dette er baggrund for styrelsens stadfæstelse af afgørelsen.

...«

Det var selskabets opfattelse, at levnedsmiddelmyndighedernes afgørelser er i strid med intentionerne i forvaltningsloven. Gennemførelsen af den offentlige kontrol forhindres ikke ved oplysning af en klagers navn. Det fremgår klart af levnedsmiddeloven, at al kontrol bygger på opsøgende kontrol, hvorimod der intet er nævnt om kontrol baseret på klager.

Efter min gennemgang af sagen udtalte jeg følgende i en skrivelse til A:

»Efter forvaltningslovens § 15, stk. 1, kan retten til aktindsigt begrænses i det omfang, partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til (andre) private eller offentlige interesser.

Bestemmelsen forudsætter, at vedkommende myndighed foretager en konkret afvejning af de modstående hensyn. Myndigheden kan således ikke nægte parten aktindsigt ud fra mere generelle overvejelser om skadevirkningerne ved at give aktindsigt med hensyn til oplysninger af en bestemt karakter, jf. Folketingstidende 1985/86, tillæg A, spalte 140.

Det er Levnedsmiddelstyrelsens opfattelse, at der inden for levnedsmiddellovgivningen er væsentlige hensyn til kontrolsystemets og retshåndhævelsens effektivitet, der taler imod, at der gives oplysning om en klagers identitet.

Denne opfattelse kan i sig selv ikke give mig anledning til bemærkninger. Jeg kan således ikke være enig med selskabet i, at al kontrol af levnedsmiddellovgivningen bygger på opsøgende kontrol, og at kontrol ikke tillige kan være baseret på anmeldelser eller klager.

Uanset hensynene til kontrolsystemets og retshåndhævelsens effektivitet kan levnedsmiddelmyndighederne ikke generelt sikre anmeldere og klagerne anonymitet. Det forhold, at vedkommende myndighed faktisk har givet klageren forhåndstilsagn om anonymitet, har ikke i sig selv betydning for afgørelsen af aktindsigt. Afgørelsen afhænger som nævnt af en konkret vurdering af de modstående hensyn, herunder hensynet til partens interesse i at kende anmelderens identitet for at kunne varetage sine interes-

ser i sagen. Det fremgår af påbudssagen vedrørende selskabets produkt (X), at selskabet forud for levnedsmiddelkontrollens afgørelse af 11. juni 1987 blev gjort bekendt med klagens indhold, og at selskabet forud for levnedsmiddelkontrollens afgørelse under møder fik lejlighed til at udtale sig over for levnedsmiddelkontrollen om sagen, jf. forvaltningslovens bestemmelser om partshøring i § 19, stk. 1.

Selskabet har ikke under sagen eller i klagen til mig redegjort for, hvilken interesse selskabet har i også at kende klagerens identitet for at kunne varetage sine interesser i sagen.

På den baggrund og efter min gennemgang af sagen i øvrigt finder jeg ikke, at kendskab til klagerens identitet var af væsentlig betydning for selskabets varetagelse af sine interesser under sagens behandling.

Jeg finder herefter ikke at have grundlag for at kritisere, at levnedsmiddelmyndighederne har afslået at give selskabet oplysning om klagerens identitet, jf. forvaltningslovens § 15, stk. 1.

...«